

Tot sobre

Tony Blair

En un país sense Constitució escrita, els primers ministres estan cridats a marcar l'època sota el seu govern. El nom de Tony Blair, al poder des de 1997 i líder laborista els últims deu anys, serà difícil d'oblidar no solament al Regne Unit, sinó a tres quartes parts del món afectades per les seues decisions. Acaba de confirmar que aspira a un tercer mandat en uns comicis que podrien avançar-se a l'any vinent.

Tony Blair s'adreça als seus partidaris en un míting celebrat a Leicester l'abril de 1997. Tres dies després se celebraven les eleccions i derrotava el líder dels conservadors, John Major.

La sort a la porta de casa

Un atac de cor va serrar la vida de John Smith a l'hospitai Saint Bartholomew de Londres fa deu anys. El Partit Laborista gaudia dels millors índexs de confiança, unió i popularitat des de 1960, però sobtadament el despatx del líder va quedar buit. A pesar d'això, la successió es va resoldre en menys de dos mesos. Viatge als orígens de la carrera política de Tony Blair.

La guàrdia de corps del primer ministre podria accedir a la Cambra dels Comuns si la sala admet a tràmit les recomanacions dels serveis secrets MIS", informava BBC Five en la vesprada del dimecres 26 de maig: "Per tal de garantir la seguretat de Tony Blair, caldrà modificar el reglament medieval del Parlament britànic." La setmana anterior, dos dels convidats a la sessió s'havien aixecat entre el públic i havien llançat quatre profilàctics plens de pols porpra contra el president. Un dels projectils rebentava damunt de la seua espatlla esquerra. Aquells dies, *The Times* assabentava els seus lectors que més de 70.000 militants havien abandonat les files del Partit Laborista des que l'aviació dels Estats Units i del Regne Unit bombardejaren Bagdad el 2001. Tot males notícies a les portes de les eleccions locals i europees d'aquest 10 de juny.

Què ha passat amb aquell jove triomfant que dugué un partit amenaçat d'extinció a la presidència amb el major nombre de diputats de la història (419)?

És una història que per als més crítics es revela l'any 1992 a l'estat nord-americà d'Arkansas. El 1988, el demòcrata Michael Dukakis, governador de Massachusetts i candidat a la presidència dels EUA, havia concedit permís al ciutadà negre Willie Horton per sortir de la presó; una vegada al carrer, Horton reincidia i tornava a violar una dona. Quatre anys després, Bill Clinton, candidat a la presidència i governador d'Arkansas, fa un vol llampec des de Washington per ordenar l'execució per assassinat del pobre, negre i discapacitat mental Ricky Ray.

Clinton cobria així el seu "flanc dret". Entre els responsables de l'estratègia electoral hi havia Philip Gould. Ja aleshores, Gould era el conseller polític més influent de Tony Blair, que cinc anys després havia d'ocupar el número 10 de Downing Street a Londres. Més encara, Gould és el promotor de les dues companyies encarregades de la comunicació i la publicitat del Partit Laborista, Gould Associates, i dels estudis d'opinió, a través de Shadow Communications Agency.

No és pecat. Anthony Charles Lyton Blair va nàixer a Edimburg el 6 de maig de 1953 al si d'una família d'àmplia trajectòria ideològica. El pare adoptiu, Leo Blair, havia estat secretari de la lliga escocesa de la Joventut Comunista entre 1938 i 1941, per passar a ser un membre conspicu del Partit Conservador, amb èxit de convocatòria i espai propi a la televisió. De fet, la naturalesa íntima de les relacions entre Tony Blair i els mitjans de comunicació, tan denostades per l'oposició, arranquen des de molt prompte i no sempre és fàcil entreveure cap intenció: el periòdic sensacionalista *Daily Mail* trobà els avis naturals durant el seu primer any de presidència.

Blair fou un estudiant "convencional i conformista", que seguia de gust les modes. Amb l'excepció, si de cas, d'algun detall *old-fashion*, com el d'un profund compromís cristià. Quan estudiava Dret al col·legi St. John d'Oxford, era conegut per caminar amb un llibre titulat *What kind of revolution? A Christian-Communist Dialogue* ("Quina revolució? Un diàleg cristianocomunista") sota el braç. El llibre li l'havia prestat l'ac-

Tony Blair i Gordon Brown en l'autobús que els laboristes utilitzaven durant la campanya de les eleccions de 2001. Brown, actualment titular de la cartera d'Economia, sembla ser la persona millor col·locada per succeir Blair. De moment.

tual bisbe de Willesden. I no era una mania adolescent: l'any 1991, de visita a Nova York, l'avui ministre d'Economia Gordon Brown rigué quan Blair va demanar per la parròquia més pròxima. "No és pecat, veritat?", va contestar Blair. Després que John Smith, social-cristià declarat, esdevingués líder dels laboristes el 1992, Tony Blair ja no va amagar més la seua fe.

Ni tampoc la seua admiració per Bill Clinton, de qui manlevà cites des que Smith el va nomenar secretari d'interior del Govern en l'oposició: "Hem de ser durs amb el crim i amb les causes del crim" n'és la més famosa. Nick Cohen, redactor de *The Observer* -l'edició dominical de *The Guardian*-, deia: No hem de subestimar la influència de Bill Clinton en la vida pública britànica. A causa del seu exemple, els nens es podrien a les cel·les, la incitació a la por

Tony Blair no amaga ni les conviccions cristianes ni l'admiració per Clinton

s'ha convertit en la tàctica favorita dels homes d'estat i el lloc dels parlamentaris ha estat usurpat pels editors dels diaris." Cohen és una de les veus més ferotgement oposades al nou laborisme, al qual ataca des de la revista d'esquerra *New Statesman*.

En aquesta revista, fundada per la Fabian Society, Tony Blair va publicar vuit articles el 1980 i el 1981 per 45 lliures. Si ja era afiliat al partit o no, és una discussió que encara enfronta els seus biògrafs.

Els 'mods' i altres llegendes. Blair era el cap visible dels *mods*, els moderns o també modernitzadors. Eren Gordon

Brown, Peter Mandelson, Alastair Campbell... entre altres. Defensaven la redifinició del socialisme per crear un pont entre l'esquerra i la dreta laborista que "restablesca la nostra agenda pública sense les velles flaqueses del col·lectivisme". Sense baralles internes, de pas. Baralles protagonitzades per alguns laboristes "reals" que sovint obliden que el partit havia fracassat continuadament en quatre comicis abans de l'arribada del nou laborisme a les oficines que el partit tenia a l'imponent edifici de Millbank Tower, a la capital britànica.

Blair vivia llavors a Hackney, Londres, i engega una carrera política que tres anys més tard li permetrà seure al

Parlament com a diputat per Sedgfield. Potser als seus trenta anys era "massa bonic i massa innocent per ser polític", com va escriure el periodista Godfrey Barker a *The Daily Telegraph* en un dels primers comentaris apareguts en la premsa sobre el rampant advocat. Era, això sí, conscient que la seua popularitat creixia com l'escuma. Des de l'any 1983 Blair va treballar en la reforma dels estatuts perquè el candidat nacional fos triat per tota la militància en comptes de ser-ho solament pels membres laboristes del Parlament: "Un membre, un vot" era la seua divisa. La mantingué fins eixir-se'n amb la seua el 1993, mentre recorria l'organigrama del Govern a l'ombra, del departament del Tresor (1985) a portaveu de Consum, relacions amb les empreses (1987), i a Interior (1992). Seguit sempre de prop per Gordon Brown; per cert, aleshores secretari d'Indústria.

En aquest punt, la crònica ha de deixar pas a les llegendes. N'hi ha tres i no totes acaben amb un final feliç. La primera té un aire poètic: sembla que l'any 1990, el llavors líder Neil Kinnock vaticinà el futur dels dos homes forts del nou laborisme quan, veient Blair acudir al seu despatx, digué: "Heus ací el pròxim líder del Partit Laborista", mentre a Gordon Brown li xiuxiuejava: "Estigues a mà, el partit podria necessitar-te"... i val a dir que Brown mai no s'ha cansat d'esperar. La segona ventura és bastant probable: l'any 1992, Bill Clin-

El periodista Alastair Campbell ha estat un dels més fermes suports de Blair.

ton inventava el lema "new democrat", i al següent, Blair va estrenar el de "new labour". La tercera, ordida a bon segur pels *backbenchers* (els qui seuen als bancs de darrere a la Cambra dels Comuns), explica que John Smith seguia dieta des de 1993 "per no parèixer tan vell al costat d'aquest marrec [Blair]", dieta que els seus metges avisaren de no extremar tenint en compte la seua salut. No cal dir que Smith no els va fer gaire cas.

Un dijous qualsevol. Una insuficiència cardíaca esgotava la vida de John Smith el dijous 12 de maig de 1994, a les 8.05 del matí. A les 9 hores, Gordon Brown telefonà Blair des del seu pis a Westminster per donar-li la trista nova. A l'oficina, esperen Blair la popular Mo Mowlam, Adam Ingram, Charles Clark (actual secretari d'Educació) i David Blunkett (avui secretari d'Interior); de fet, l'equip de Neil Kinnock. Blunkett, diputat per Sheffield Brightside i responsable de l'organització de les eleccions internes del partit, ensenya les cartes: "Si ho vols, ho seràs. Però ho has de voler ja." La versió oficiosa diu que Tony Blair va respondre: "Sí, supose que ho he de ser"; la d'alguns dels presents, més maliciosa, afirma que abans d'assumir la candidatura, Blair exclamà: "Oh, però si Gordon [Brown] ha desitjat aquesta ocasió des que va nàixer...".

Tres setmanes després del soterrament de Smith es va obrir la campanya pel lideratge del Partit Laborista. Res no es va deixar a l'atzar. Alastair Campbell, assistent d'edició del programa radiofònic *Today* de la BBC es refereix a Blair en les seues col·laboracions com a "cap laborista", Peter Mandelson assegura en la taula de debat *A Week in Politics*, de Channel 4, que "només Blair pot atraure, no als de sempre, sinó a tot el país cap al laborisme". *The Sunday Times* publica reportatges de "fonts solvents" sobre un virtual pacte Blair-Brown. L'enquesta del programa *On the record* ofereix, a uns dies de les votacions, la següent prospectiva: un 47% per a Blair; un 15% per a John Prescott; i un 11% per a Brown.

Que qui és Prescott? És l'element més clàssic i aparentment menys New del New Labour. És, també, la peça d'equilibri entre Brown i Blair. Els resultats finals varen ser bastant més ajustats, en efecte: el 67% dels diputats, el 57% dels afiliats i el 52% dels sindicalistes escolliren Blair. Per a Prescott fou el lloc de primer ministre en funcions, amb el 54%, el 59% i el 57%, respectivament. El canceller Brown, doncs, esperaria.

Fabian Society, més que un club

Quan demanaren a Lenin la seua opinió sobre George Bernard Shaw, el líder rus va respondre: "Un bon home caigut en mans dels fabians." Sorgida el 1884 sota la definició de "reformista gradual", la Fabian Society és l'entitat degana del socialisme a Gran Bretanya. El seu motiu, "perquè la majoria és pobre"; els seus fins, "l'estat del benestar, la salut pública i un salari mínim". És a més l'única societat que l'any 1900 fundà el Partit Laborista conjuntament amb les organitzacions sindicals. Els seus factòtums Sidney i Beatrice Webb redactaren la Constitució del partit.

Els Webb, de fet, fundaren moltes coses: la London School of Economics, l'Imperial College, reformaren la London University i crearen la revista *New Statesman*. Al servei del fabianisme.

En què es tradueix aquestes memòries de poder i influència sobre l'esquerra britànica? Des de 1997, més de 200 socis fabians s'han assegut al Parlament, i a hores d'ara ocupen el Govern del país: Gordon Brown, Jack Straw, David Blunkett i Clare Short són fabians. I Tony Blair, també. *V. J.*

Victorià Jiménez
(Londres)